

Onderwerp

Economische Visie 2.0

Programma Economie en Toerisme
Portefeuillehouder J.A.R. Brom

Collegebesluit 6 mei 2025
Behandeldatum Raad 18 juni 2025
Status Openbaar

Samenvatting

Afgelopen jaar is gebruikt om samen met ondernemers, kennisinstellingen en raadsleden een nieuwe geactualiseerde Economische Visie op te stellen. In deze visie schetsen we het economisch profiel van onze stad. Aan de hand van zes actielijnen benoemen we het belang, onze ambitie en acties die we de komende vijf jaar gaan uitvoeren om onze lokale economie nóg sterker te maken. Macro-economische ontwikkelingen hebben uiteraard impact op onze bedrijven. De EV 2.0 richt zich op waar we in onze stad invloed op kunnen uitoefenen en is gericht op het verder versterken van het vestigingsklimaat in onze stad.

Voorstel

1. de Economische Visie 2.0 vast te stellen, waarin:

1.1. het economisch profiel van de stad wordt neergezet: een echte woon én werkstad met een breed economisch profiel, van Health & Hightech tot een sterk mkb. De stad biedt een krachtig ecosysteem met bedrijventerreinen, campussen en een bruisende binnenstad.

1.2. het gaat om een actualisatie van de huidige Economische Visie. Alle zes actielijnen zijn nog actueel en wel aangepast op basis van de actualiteit en input uit het traject. De ambitie per actielijn:

- Excelleren: de trots op de stad uitdragen, met name rond de sterke sector health & hightech. Gezien het belang van deze sector voor de Nijmeegse economie krijgt deze actielijn in de EV 2.0 meer nadruk.
- Innoveren: investeren in nieuwe ontwikkelingen, gericht op het MKB.
- Duurzaamheid: duurzaamheid en ondernemerschap verbinden. De focus is verbreed van alleen circulariteit naar ook klimaatadaptatie en energietransitie.
- Ondernemerschap: steunen van nieuwe en bestaande bedrijvigheid door randvoorwaarden voor een sterke economie op orde te hebben.
- Human Capital: vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter laten aansluiten.
- Ecosystemen: economische netwerken nog beter laten functioneren.

1.3. In de Stadsbegroting zijn financiële middelen voor de uitvoeringsagenda in de EV 2.0 opgenomen. In het geval er vanaf 2027 minder budget beschikbaar blijft, wordt eind 2026 opnieuw een afweging gemaakt over de inzet van deze middelen. Mogelijk gevolg is dan dat kleinere projecten geen doorgang vinden en er geen nieuwe projecten worden opgepakt.

Aanleiding

Nijmegen heeft een sterke werkfunctie. Het algemene beeld van onze economie is overwegend positief. Nijmegen is economisch en demografisch gezien de motor van de regio. Macro-economische factoren hebben de meeste invloed op ondernemers en hun

bedrijfsvoering. Toch kunnen we met onze lokale aanpak een bijdrage leveren aan het verbeteren van het vestigingsklimaat in de stad.

De huidige Economische Visie eindigt in 2025. We bouwen voort op de positieve ervaringen die we afgelopen periode hebben opgedaan met deze visie en stellen bij waar nodig.

Op basis van de startnotitie EV 2.0, vastgesteld door de raad, hebben aanpassingen plaats gevonden. De Economische Visie 2.0 heeft een looptijd van 2025 tot 2030.

Relevante besluitgeschiedenis

We hebben stapsgewijs, in gesprek met de raad, toegewerkt naar een actualisatie van de Economische Visie:

- Op 21 februari 2024 heeft een technische toelichting aan raadsleden plaats gevonden, tijdens een werkbezoek bij het Nijmeegse bedrijf Linku.
- Op 15 mei 2024 heeft de [Raadsbehandeling](#) plaatsgevonden van de startnotitie EV 2.0. De raad heeft ingestemd met de voorgesteld aanpak en aanbevelingen meegegeven voor de uitwerking van de nota.
- In de periode februari tot nu zijn moties ingediend, waarvan de beantwoording is meegenomen in de EV 2.0. – oa [Cluster wel pap](#) van en de [motie rond de eiwittransitie](#).
- In de EV 2.0 wordt voortgebouwd op het werklocatieonderzoek dat de [Raad](#) heeft ontvangen (15 mei 2024).

Beoogde impact: kaderstellend

De actualisatie houdt in dat:

- We hebben op basis van het gesprek met de raad, bijeenkomsten met ondernemers en kennisinstellingen en actuele ontwikkelingen extra accenten gelegd en nieuwe onderwerpen opgenomen in de EV 2.0.
- We laten het economisch profiel van de stad zien. We duiden de Nijmeegse economie van landelijk perspectief tot lokaal ondernemersklimaat.
- We hebben de zes actielijnen uit de vorige Economische Visie bijgesteld en geactualiseerd.

De Economische Visie draagt bij aan de ambities uit de Stadsbegroting:

- We dragen bij aan het creëren en behouden van meer en passende werkgelegenheid. Dit geldt vooral alle acties in de zes actielijnen specifiek voor acties in de actielijn Human Capital.
- We dragen de trots van de stad uit en hebben een krachtig (inter)nationaal profiel. In de EV2.0 ligt meer nadruk op de actielijn excelleren, met focus op de sterke sector Health & Hightech.

De huidige onderwerpen in de doelenboom blijven van toepassing.

Argumenten

1.1 Nijmegen werkstad!

We willen een nabije en rechtvaardige stad zijn, waar het goed toeven is. Een stad waar het goed is om te verblijven én te werken. De afgelopen 10 jaar is het aantal banen gegroeid tot

ruim 110.000. Dit is groter dan de Nijmeegse beroepsbevolking (104.900). We hebben zeven grote werklocaties, waar meer dan 50% van de werkgelegenheid in de stad is gevestigd.

1.2 Blijvend investeren in projecten voor een nóg beter vestigingsklimaat

Een goed werkklimaat vraagt om een sterk vestigingsklimaat voor bedrijven en kennisinstellingen in de stad. Dat vraagt om blijvend investeren. Uiteraard wordt het lokale economisch klimaat en de vitaliteit van bedrijven voor een groot deel bepaald door macro-economische factoren. Toch hebben we gemerkt dat ook op lokaal niveau projecten duidelijk kunnen bijdragen aan een beter ondernemersklimaat.

1.3 De huidige actielijnen zijn nog steeds actueel

Deze Economische Visie is een actualisatie, geen nieuwe koers. We bouwen voort met een vernieuwd uitvoeringsprogramma rond zes actielijnen. De gekozen opzet van de eerdere Economische Visie voldoet nog steeds. Ambitie, belang en acties zijn opnieuw ingevuld op basis van onderzoek ende input die we afgelopen jaar hebben opgehaald in het traject met ondernemers en kennisinstellingen.

1.4. De actielijn duurzaamheid draagt bij aan een beter klimaat

We haken binnen deze actielijn aan bij de initiatieven van ondernemers en bedrijven om Nijmegen meer *klimaatbestendig* te maken met projecten gericht op meer groen op de werklocaties. Voor talentbehoud en talentwerving zijn groene en gezonde werklocaties steeds belangrijker.

1.5. Impact ondernemen draagt bij aan inclusiviteit

We zien in Nijmegen een toenemend aantal impactondernemers in de stad, die vanuit een intrinsieke motivatie helpen om Nijmegen duurzamer en socialer te maken. In het uitvoeringsprogramma zijn acties opgenomen om impact ondernemen te stimuleren en ondersteunen.

Kanttekeningen

1.1. Macro-economische ontwikkelingen hebben impact op de lokale economie

De acties en de actielijnen in de EV2.0 zijn gericht op het versterken van het vestigingsklimaat in Nijmegen. Bedrijven zijn echter voor hun bedrijfsvoering in belangrijke mate afhankelijk van macro-economische ontwikkelingen. Op dit moment is moeilijk te overzien wat de impact is van recente geopolitieke ontwikkelingen op de Nijmeegse bedrijven en de economische groei van de stad. We volgen de economische ontwikkelingen op de wereldmarkt op de voet stellen de EV2.0 bij op het moment dat dit nodig is.

1.2. Toekomstige ontwikkeling van de Nijmeegse economie vraagt om ruimte

Nijmegen (en ook de regio) heeft te maken met een grote verstedelijkingsopgave en dat brengt een ruimteclaim met zich mee. De ruimte voor bedrijfsactiviteiten, die in de stad nodig is, staat onder druk, o.a. door de grote vraag naar woonruimte.

Nijmegen heeft een goede basis aan werklocaties met veel variëteit. De Nijmeegse werklocaties zijn complementair aan elkaar en belangrijke plekken als het gaat om aantal banen. De circulaire opgave vraagt om ruimte, zowel als het gaat om milieucategorie als fysieke meters. We zetten de komende jaren in op behoud, versterken en toekomstbestendig maken van onze werklocaties. Dit vindt uiteraard afgewogen met andere ruimtelijke functies plaats, conform de uitgangspunten van de Omgevingsvisie.

1.3. De werkopgave is steeds meer een regionale opgave

Voor de komende jaren is de verwachte vraag naar locaties voor bedrijven groter dan het aanbod. Het aanbieden van voldoende ruimte wordt steeds meer een vraagstuk dat niet alleen in onze stad, maar in de regio moet worden opgepakt. Dit begint met afspraken over nieuwe werklocaties en herstructurering/intensivering in het RPW en actief overleg met regionale partners als de Economic Board, de Provincie en collega-wethouders in GMR en het Rijk van Nijmegen.

1.4. Kiezen voor een strategisch werklocatiebeleid kan op korte termijn botsen met vastgoedwaarden.

Dit kan meer risico voor planontwikkelaars betekenen: woon-meters zijn eenvoudiger verkoopbaar dan werk-meters. Het zal dus niet vanzelf gaan, het is belangrijk dat we als gemeente regie voeren over het gewenste aantal vierkante meters voor bedrijfsmatige functies om niet alleen de woondoelstellingen, maar ook de werkgelegenheidsdoelstellingen in de stad te behalen.

Fatale termijn

Er is niet direct een fatale termijn voor behandeling van de EV 2.0. Voorkeur heeft behandeling voor het zomerreces.

Gesprek met de stad

We zijn in gesprek gegaan met het netwerk van ondernemende partijen in de stad. Het is gelukt om een netwerk van toonaangevende bedrijven op te bouwen, dat meedenkt en meedoet. Dat gaat niet vanzelf, maar is het resultaat van een meerjarige aanpak. Ons netwerk bestaat uit totaal verschillende ondernemers: van techbedrijf tot mkb'er, van starter tot CEO van een groot toonaangevend Nijmeegs bedrijf.

Ondernemers en kennisinstellingen zijn betrokken in het traject rond de EV 2.0:

- Twee grote *Inspiratie- en netwerkbijeenkomsten* in het voor- en najaar voor circa 250 deelnemers uit ondernemend Nijmegen. Het thema van de eerste bijeenkomst was duurzaam ondernemen; bij de tweede cybersecurity.
- *Verdiepingscafés* rond het thema "Human factor" (in het voorjaar) en het thema "Techniek" (in het najaar). De opzet is steeds in gesprek gaan met een vijftigtal ondernemers en kennisinstellingen over actuele thema's.
- De wethouder Economie heeft tweemaal een ronde tafel met een tiental deelnemers van bedrijven en kennisinstellingen georganiseerd. De opbrengst van deze tafels is verwerkt in de EV 2.0.

Financiën

In de huidige Stadsbegroting zijn voor de EV 2.0 voor de periode 2025-2030 opgenomen:

- 2025: € 1.878.887,- plus overheveling uit 2024 á € 250.000.
- 2026 € 2.080.172,-
- 2027 € 1.779.765,-
- 2028 € 1.779.765,-
- 2029 € 1.779.765,-
- 2030 € 1.779.765,-

Daarnaast zijn er nog a-structurele middelen opgenomen voor ViaT (in totaal € 820.000 2025 t/m 2027) en CITC (€ 115.000,- in 2025).

De gepresenteerde uitvoeringsagenda in de EV 2.0 kunnen we in 2025 realiseren binnen de begroting van Economie. Voor 2026 geldt dat we € 2.080.172,- ontvangen, dus incidenteel € 300.000 extra. Vanaf 2027 en volgende jaren geldt een afname van middelen. Het totaal beschikbare bedrag komt uit op €1.779.765,-.

Indien de middelen die begroot zijn vanaf 2027 (en verder) blijvend lager uitvallen, dan zal dit gevolgen hebben voor het tempo en de omvang waarin er wordt gewerkt aan de acties in de zes genoemde actielijnen. De werkwijze bij de EV is dat de accountmanagers in samenspraak met ondernemers en andere overheden projecten en acties uit het veld ophalen en verzilveren. Uitgangspunt is dat de projecten en acties passen binnen de ambities van de Economische Visie. De economie fluctueert. We spelen met projecten en acties steeds in op de economische situatie van dat moment.

Ervaring met de huidige EV heeft laten zien dat we met een budget rond de 2 miljoen jaarlijks circa 50 projecten kunnen oppakken. Het gaat om daarbij om grote meerjarige projecten, maar ook kleinere projecten verspreid over de zes actielijnen. Ook die kleine projecten zijn van belang: “groot denken, klein doen”. Deze projecten functioneren als aanjager voor grotere ontwikkelingen en worden in de meeste gevallen ingezet als co-financiering. Bij het maken van keuzes (in tempo en omvang) zal, afhankelijk van de hierboven genoemde aflopende middelen, worden gekeken naar waar we per definitie wél in willen blijven investeren.

We zien nu al dat de sterke sector health & hightech een prominente plek in de Nijmeegse economie blijft innemen. Projecten in de actielijn Excelleren zetten we in ieder geval door. Tegelijkertijd laat het economisch profiel van de stad ook het belang van een sterk MKB in de andere sectoren zien. In de andere actielijnen komen projecten gericht op het brede MKB terug. De afname van middelen brengt met zich mee dat vanaf 2027 vooral kleinere projecten geen doorgang zullen krijgen en er geen/nauwelijks ruimte is om nieuwe projecten op te pakken.

Vervolg

De acties in de gepresenteerde uitvoeringsagenda worden uitgevoerd in de periode 2025-2030. Jaarlijks evalueren we onze aanpak en informeren we de raad over de voortgang van de uitvoeringsagenda.

Ondernemers en kennisinstellingen, die hebben deelgenomen aan het traject worden geïnformeerd over de besluitvorming in college en raad.

Bekendmaking van de EV 2.0 vindt via een persmoment plaats. De EV 2.0 komt in een verkorte versie op de website van de gemeente te staan.

Dit collegevoorstel heeft geen personele gevolgen.

Bijlage(n)

1. Economische Visie 2.0
2. Monitor Ondernemersklimaat
3. Werklocatieonderzoek Binnenstad.

